

DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2024.2.3>

УДК: 378.4.014:005.332.4

Оксана Буйницька

<https://orcid.org/0000-0002-3611-2114>

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач НДЛ цифровізації освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
вул. Левка Лук'яненка, 13-б, 04212 Київ, Україна,
o.buinytska@kubg.edu.ua

Валерія Смірнова

<https://orcid.org/0000-0001-9965-6373>

заступник завідувача НДЛ цифровізації освіти
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
вул. Левка Лук'яненка, 13-б, 04212 Київ, Україна,
v.smirnova@kubg.edu.ua

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІДКРИТОГО УНІВЕРСИТЕТУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Цифрова трансформація та глобалізаційні процеси вимагають від університетів адаптуватись до нових викликів та вимог суспільства, інтегрувати принципи сталого розвитку у всі сфери своєї діяльності. В умовах воєнного стану питання підвищення конкурентоспроможності університетів набуває особливої актуальності, адже кожен університет прагне приваблювати найбільш талановитих студентів, викладачів та науковців. Одним із інструментів оцінювання конкурентоспроможності університетів є міжнародні рейтинги, зокрема спрямовані на вимірювання досягнень університетів у сфері сталого розвитку та внеску в реалізацію Цілей сталого розвитку, які є показником ефективного управління й підвищення якості освіти задля її сталості. Ключовими рейтингами, які ранжують університети за внеском щодо досягнення Цілей сталого розвитку, є Times Higher Education Impact Rankings, QS World University Rankings, UI GreenMetric. На основі аналізу методологій окреслених рейтингів виокремлено основні показники та індикатори, які використовуються в кожному з рейтингів та мають суттєвий вплив на конкурентоспроможність університету в контексті сталого розвитку. Проведений аналіз дав можливість окреслити орієнтири діяльності університету для підвищення рейтингових позицій у контексті сталого розвитку, а рекомендації Європейської асоціації університетів стали спонукою і базисом для розроблення авторами Дорожньої карти (Політики) сталого розвитку, в якій консоліднуються ключові стратегічні орієнтири, спрямовані на системну інтеграцію принципів сталого розвитку за напрямками діяльності університету: освіта для сталого розвитку, дослідження та інновації, соціальний вплив, залучення громадськості, партнерство і співпраця, імідж та стала репутація, стійка інфраструктура. Дорожня карта (Політика) сталого розвитку спрямована на системну інтеграцію принципів сталості в освітній процес, наукові дослідження та управлінські процеси університету. Виокремлені за напрямками діяльності цілі в подальшому слугуватимуть показниками для розроблення внутрішнього рейтингу сталості структурних підрозділів університету, що забезпечить підвищення рейтингових позицій університету в міжнародних рейтингах зі сталого розвитку й забезпечить підвищення його конкурентоспроможності.

Ключові слова: відкритий університет, внутрішні рейтинги університету, Дорожня карта (Політика) сталого розвитку, конкурентоспроможність, міжнародні рейтинги з досягнення Цілей сталого розвитку, Цілі сталого розвитку.

ВСТУП

Глобалізація та стрімкий розвиток технологій спонукають університети адаптуватись до нових викликів та вимог суспільства, інтегруючи принципи сталого розвитку у свою діяльність. Питання підвищення конкурентоспроможності університетів є особливо актуальним в умовах воєнного стану, адже кожен університет прагне приваблювати найбільш талановитих студентів, висококваліфікованих викладачів, провідних науковців, розширювати напрями міжнародного партнерства та співробітництва. У сучасних умовах швидкого розвитку технологій та переходу до моделі відкритого університету особлива увага приділена конкурентоспроможності закладу вищої освіти. Цифрова трансформація змінює звичні моделі надання освітніх послуг, сприяє впровадженню нових форматів навчання – онлайн-курсів, змішаного навчання, використання інтерактивних інструментів і віртуальної та доповненої реальності. Університети мають адаптуватись до цифрового світу, впроваджуючи інноваційні технології та забезпечуючи якісні онлайн-сервіси, що стає визначальним для залучення студентів та підвищення конкурентоспроможності (Огнев'юк, 2022). Відкритий університет передбачає активну взаємодію із зовнішнім середовищем, залучення стейкхолдерів до освітнього процесу, відкритий доступ до результатів наукових досліджень та освітніх матеріалів, що підвищує міжнародну конкуренцію університетів, спонукаючи університети підтверджувати свою високу якість та конкурентоспроможність через участь у світових освітніх рейтингах. Проте протягом останніх років дослідниками усього світу активно обговорюються методології рейтингування університетів, зокрема обґрунтованість обраних критеріїв, способи обробки статистичних даних та об'єктивність оцінювання, переваги та недоліки рейтингів та інших показників оцінювання університетів. Попри деякі суперечності, міжнародні рейтинги встановлюють еталонні моделі та стандарти для сучасних університетів, яким прагнуть відповідати більшість закладів освіти світу, щоб посідати високі позиції в рейтингах, зміцнювати свої позиції в світовому освітньому та дослідницькому просторі, залучати міжнародних партнерів, іноземних здобувачів, провідних професорів та науковців (Буйницька, 2021). Це спонукає університети до забезпечення прозорості діяльності та широкого використання цифрових платформ для співпраці та поширення контенту, побудови ефективних комунікаційних стратегій.

Важливу роль у підтвердженні конкурентоспроможності університетів відіграють міжнародні рейтинги, зокрема «Academic Ranking of World Universities», «QS World University Rankings», «Times Higher Education World University Rankings», «Webometrics ranking of world's universities», «Transparent Ranking: Top Universities by Google Scholar Citations», «UniRank University Ranking», результати яких слугують виміром визнання університету на міжнародній арені. Поряд із впливовими міжнародними рейтингами вагома роль належить і таким українським рейтингам, як «Консолідований рейтинг закладів вищої освіти України», «ТОП-200 Україна», «Рейтинг університетів за показниками Scopus», які формують їх імідж та репутацію на ринку освітніх послуг (Buinytska, Hrytseliak, & Smirnova, 2018).

Зважаючи на актуальність питання сталого розвитку, вагомим значення набувають рейтинги, спрямовані на вимірювання досягнень університетів у сфері імплементації принципів сталості та внеску в реалізацію Цілей сталого розвитку, проголошених Організацією Об'єднаних Націй (ООН). Одним із ключових рейтингів, який ранжує університети за внеском щодо досягнення Цілей сталого розвитку ООН, є Times Higher Education Impact Rankings («Рейтинг впливу вищої освіти»). Методологія рейтингу заснована на комплексі індикаторів, які оцінюють внесок університетів у досягнення 17 Цілей сталого розвитку ООН у різних сферах – від подолання бідності до забезпечення гендерної рівності, доступу до якісної освіти, збереження водних ресурсів

та використання інноваційних джерел енергії. Вартий уваги також рейтинг QS World University Rankings: Sustainability, який оцінює досягнення університетів у сфері сталого розвитку та екологічних ініціатив. Окрім того, вагомий вплив має рейтинг UI GreenMetric, який фокусується на комплексній оцінці зусиль університетів щодо формування «зелених» кампусів, впровадження енергоефективних технологій, раціонального використання ресурсів та мінімізації негативного впливу на довкілля.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні та визначенні основних орієнтирів діяльності відкритого університету в довгостроковій перспективі, що сприятиме забезпеченню доступної, високоякісної та інклюзивної освіти, підвищенню конкурентоспроможності університету в міжнародному та українському просторі вищої освіти в контексті досягнення Цілей сталого розвитку.

МЕТОДОЛОГІЯ

Задля реалізації поставленої мети дослідження застосовано низку загальнонаукових методів дослідження, зокрема системного і порівняльного аналізу наукових джерел для визначення проблеми підвищення рейтингових показників університету задля його конкурентоспроможності в контексті досягнення Цілей сталого розвитку, порівняльний аналіз методологій міжнародних рейтингів сталого розвитку задля виокремлення найбільш вагомих, спільних та відмінних індикаторів, які використовуються в рейтингових системах для оцінювання діяльності університетів. Методи систематизації та узагальнення застосовувались задля визначення пріоритетних напрямів діяльності університету та відповідних їм досяжних цілей, які виокремлені базисом для Дорожньої карти (Політики) сталого розвитку університету.

Дослідження здійснено в межах реалізації наукової теми науково-дослідної лабораторії цифровізації освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка «Проектування екосистеми відкритого університету в умовах цифрової трансформації суспільства» (реєстраційний номер 0123U102794; термін виконання: 05.2023–05.2028).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретичні основи підвищення конкурентоспроможності університету в умовах сталого розвитку. Якісна освіта є одним з невід'ємних складників для забезпечення сталого розвитку суспільства, ефективного управління та прийняття обґрунтованих рішень в інституціях. Водночас впровадження принципів сталого розвитку в систему вищої освіти потребує ґрунтовної наукової бази досліджень у цій сфері, а також активної просвітницької діяльності з-поміж здобувачів, викладачів та адміністрації університетів задля підвищення обізнаності щодо важливості та переваг сталого розвитку, залучення всіх учасників освітнього процесу до участі в його реалізації та формування відповідної етики, культури споживання й способу мислення.

Сучасна вища освіта, відповідно до вимог Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), орієнтована на забезпечення високої якості, що посилює увагу до розроблення механізмів та інструментів забезпечення її якості задля сталого розвитку інституцій. Під впливом основних макротрендів – демографічні зміни, глобалізація, міжнародна конкуренція, цифрова трансформація – пріоритетними освітніми напрямками країн ЄПВО є: забезпечення рівного доступу до освіти; розвиток системи освіти впродовж життя; впровадження сучасних цифрових технологій; розвиток дистанційної освіти.

Основними викликами, що постають перед вищою освітою у ЄПВО, є: зміна моделі традиційної вищої освіти, розроблення та розширений доступ до навчальних курсів; очікування здобувачів, які постійно розвиваються, цінують свій час і хочуть

чітко розуміти очікувані результати; індивідуалізований та адаптований до індивідуальних потреб здобувачів підхід до навчання та змісту навчальної дисципліни; зосередження уваги під час навчання на перспективі здобувача щодо забезпечення майбутньої зайнятості з використанням сучасних цифрових технологій та навичок сталого розвитку; протистояння кліматичним та екологічним викликам (Transforming Higher Education in a Digital World for the Global Common Good, 2022).

На формування ресурсоефективної та кліматично нейтральної Європи до 2050 р. спрямована стратегія «Європейська зелена угода» (The European Green Deal, 2019), ключовими цілями якої є досягнення нульового рівня викидів парникових газів в атмосферу, збереження біорізноманіття, захисту довкілля та забезпечення стійкості екосистем, зокрема освітніх. Важливим аспектом є стимулювання інновацій, наукових досліджень та розробок у галузі екологічних технологій та рішень.

Бачення Європейського Союзу щодо ролі університетів у досягненні кліматично нейтрального, екологічно стійкого та соціально справедливого ЄПВО представлено в Дорожній карті зеленої угоди для університетів (A Green Deal roadmap for universities, 2023), розробленій Європейською асоціацією університетів, яка готує університети до виконання високих умов щодо забезпечення стійкого розвитку. Презентований документ слугує шаблоном для університетів щодо розроблення власних дорожніх карт та визначає політичні засади для інтегрування наукових досліджень, освітніх програм, інституційних практик, через які університети можуть сприяти зеленому переходу й бути орієнтиром довгострокової та ефективної протидії кліматичним, екологічним, соціальним викликам.

Прагнення України імплементувати ініціативи зі сталого розвитку на національному рівні задекларовано Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (2019). Указ визначає важливість комплексного підходу до інтеграції сталого розвитку економіки, громадянського суспільства та держави для підвищення рівня та якості життя населення. «Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» слугують дороговказом для розроблення стратегій, політик, програм, законодавчих та нормативних документів, пріоритетних напрямів наукових досліджень з метою досягнення збалансованого поступу в економічній, соціальній та екологічній сферах, забезпечуючи гармонійний сталий розвиток держави в довгостроковій перспективі. Для дослідження ефективності впроваджених ініціатив важливого значення набуває моніторинг досягнення сталого розвитку. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р «Питання збору даних для моніторингу реалізації Цілей сталого розвитку» (2019) затверджено перелік ключових індикаторів, відповідно до яких здійснюється аналіз та оцінювання досягнення Цілей сталого розвитку. Результати та динаміка досягнення Цілей сталого розвитку оприлюднюється на офіційному вебсайті Державної служби статистики України (Індикатори Цілей сталого розвитку, 2024).

Системою ООН в Україні розроблено стратегічний план підтримки зусиль уряду України в реагуванні на економічні та соціальні наслідки російського вторгнення – «Перехідну рамкову структуру 2022–2024» (2023). Ключовим стратегічним пріоритетом у ній визначено порятунк життів, відновлення громад та зміцнення систем. Особливу увагу приділено ключовим напрямкам реформ в освіті задля сталого розвитку, зокрема формування безпечного, захищеного та інклюзивного освітнього середовища, відповідність змісту освітніх програм потребам ринку праці, затвердження принципів навчання впродовж всього життя, посилення професійного розвитку (Система ООН в Україні. Перехідна рамкова структура 2022–2024, 2023).

Необхідність змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності вищої освіти, вирішення стратегічних завдань та задля досягнення Цілей сталого розвитку відображено також у Законі України «Про вищу освіту» (2014), таких

програмних документах, як Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (2019), Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження примірного переліку цільових показників, що наводяться у контракті з керівником державного закладу вищої освіти» (2021) тощо.

Згідно із Законом «Про вищу освіту» (2014) важливим складником внутрішньої системи забезпечення якості визначено проведення щорічного рейтингування науково-педагогічних, педагогічних працівників університету. Для забезпечення прозорості, відкритості результати рейтингування відображаються на офіційному вебсайті університету й підтверджують його відкритість, стимулюють викладачів до професійного розвитку, впровадження інноваційних методик навчання, що сприяє підвищенню якості освіти, формуванню позитивного іміджу університету та підвищенню конкурентоспроможності. Водночас участь у міжнародних рейтингах, визначених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти є обов'язковою умовою для отримання університетом статусу «дослідницького» (Закон України «Про вищу освіту», 2014). Включення університету до міжнародних освітніх рейтингів є також одним із цільових показників ефективності діяльності університету, досягнення яких має забезпечити керівник (Про затвердження примірного переліку цільових показників, що наводяться у контракті з керівником державного закладу вищої освіти», 2021).

Відповідно до світових тенденцій сучасна українська вища освіта зосереджена на різнобічному розвитку здобувачів з урахуванням індивідуальних потреб та вимог; підвищенні конкурентоспроможності університетів в умовах відкритого ринку освітніх послуг, яка досягається завдяки наданню рівного доступу до якісної освіти будь-кому та в зручний час, впровадженню та дотриманню принципів відкритої освіти та відкритої науки; оновлені та вдосконаленні організаційних, функціональних, економічних, змістових, технологічних складників освіти.

У контексті повоєнного відновлення України першочерговим завданням визначено підвищення якості вищої освіти задля забезпечення конкурентоспроможності університетів як на національному, так і на міжнародному рівнях. Науковці Національної академії педагогічних наук України визначають рейтингування ключовим механізмом оцінювання та вдосконалення якості освіти. Однак об'єктивність та ефективність рейтингу залежить від надійності даних, що використовуються, та відповідності критеріїв оцінювання, які надають можливість адекватно порівняти інституції між собою за рівнем їхньої конкурентоспроможності та якості освітніх послуг. У дослідженні наголошується на слабкій присутності українських університетів у міжнародних освітніх рейтингах, що свідчить про недостатній рівень їх конкурентоспроможності в ЄПВО (Кремень та інші, 2023).

Ефективне управління та розвиток кадрового потенціалу університету є запорукою підвищення якості освітніх послуг, наукових досліджень та посилення конкурентних позицій на ринку. Ключовими факторами забезпечення якості освіти та критеріями досягнення конкурентоспроможності О. Aleksandrova et al. (2019) називають контингент студентів та високий рівень успішності, кадровий потенціал та якість наукових досліджень, освітні програми, досягнення випускників, матеріально-технічне забезпечення, розроблення ефективної стратегії університету, внутрішні та зовнішні канали комунікації. Виокремлені дослідниками фактори позитивно впливають на досягнення Цілей сталого розвитку ООН.

У дослідженні О. Ляшенко (2020) визначено сталий розвиток університету як безперервний процес, який вимагає узгодженої взаємодії всіх внутрішніх зацікавлених сторін (керівництва, викладачів, здобувачів тощо) задля приведення його освітньої та наукової діяльності у відповідність до трьох основних напрямків сталого розвитку: соціального, екологічного та економічного. Це стосується як внутрішнього

функціонування університету, так і його зовнішнього впливу. Дослідник вважає, що університет має перейти на модель стійкої та збалансованої роботи в усіх сферах діяльності, з чим повністю погоджуємось і вкладаємо це в основу нашого дослідження.

Запроваджуючи принципи сталого розвитку в освітній процес, наукові дослідження та практичну діяльність, університети відіграють важливу роль у формуванні майбутніх поколінь лідерів, інноваторів та свідомих громадян, здатних протистояти складним викликам сталого розвитку. Шляхи включення концепцій сталого розвитку у сферу вищої освіти виокремлено у дослідженні А. Аbo-Khalil (2024): інтеграція екологічних практик у свою діяльність та наукові дослідження, запровадження освітніх програм та окремих дисциплін зі сталого розвитку, застосування міждисциплінарних підходів до освіти з питань сталості.

Розроблення і впровадження політик сталого розвитку в університеті має здійснюватися на основі комплексного та стратегічного підходу (Xu et al., 2024), що сприяє підвищенню обізнаності здобувачів і викладачів щодо сталого розвитку, розвитку навичок критичного мислення, міждисциплінарного співробітництва, а також практичних умінь у сфері екологічного управління та соціальної відповідальності. Впровадження таких підходів передбачає інтеграцію принципів сталого розвитку в освітні програми, проведення семінарів і тренінгів, організацію спільних проєктів з місцевими громадами та бізнесом, створення інфраструктури, яка підтримує екологічні та соціально відповідальні практики в університеті, а також включає розроблення політик та ініціатив, що спрямовані на покращення екології, заощадження ресурсів та впровадження сталих технологій у повсякденну діяльність університетської спільноти.

Досягнення Цілей сталого розвитку є показником ефективного управління й підвищення якості освіти та життя загалом. Для вимірювання стану досягнення Цілей сталого розвитку університетами, як і для визначення їх конкурентоспроможності, в ЄПВО розроблені й використовуються рейтингові системи, завдяки методологіям яких університети ранжують відповідно до дотримання вимог щодо стійкості.

Високі позиції в рейтингах сталого розвитку підвищують престиж і привабливість університетів для студентів та викладачів, а також засвідчують їхню здатність відповідати на глобальні виклики та потреби суспільства. Тому особливо актуальним для підвищення конкурентоздатності університету є здійснення аналізу динаміки ключових індикаторів, які враховуються в українських та міжнародних рейтингах закладів вищої освіти; результати цього аналізу надають змогу оцінити ефективність цілісного представлення університету в ЄПВО. Ефективним інструментом такого моніторингу є впровадження внутрішніх університетських рейтингових систем, заснованих на ключових індикаторах престижних українських та міжнародних рейтингів.

Підвищення рейтингових показників університету. В епоху цифрових технологій дедалі більшого значення набуває онлайн-присутність університету. Важливу роль у визначенні присутності та впливовості університету в цифровому просторі відіграє Webometrics Ranking of World Universities (Вебометричний рейтинг університетів світу). Методологія рейтингу заснована на показниках видимості офіційних вебсайтів університетів, відкритості та якості наукових досліджень (Webometrics Ranking of World Universities, 2024). Результати рейтингу є важливим інструментом оцінки представлення та впливу університету в академічному та науковому середовищі. Для аналізу ефективності представлення університету в рейтингу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка запроваджено внутрішній рейтинг структурних підрозділів (Рис. 1), заснований на ключових показниках Вебометричного рейтингу університетів світу. Методологія рейтингу включає кількість зворотних покликань на вебсайт структурного підрозділу та доменів, на яких розміщені зворотні покликання, відвідування вебсайту структурного

підрозділу, кількість завантажених наукових публікацій в інституційній репозиторій, показники наукового цитування профілю структурного підрозділу в Google Scholar, що забезпечує вільний доступ до наукових публікацій та сприяє обміну знаннями, сприяючи сталому розвитку та інноваціям. Результати рейтингу надають змогу оцінити вплив кожного структурного підрозділу на рейтингові показники університету, а також є стимулюючим фактором до підвищення видимості та представлення структурного підрозділу в інтернет-просторі та посилення наукової активності викладачів.

Місце у загальному рейтингу підрозділів	Підрозділ	Сайт підрозділу	Видимість (40%)					Якість (30%)					Відкритість (30%)					Загальний рейтинг	
			Домен-рейтинг посилень, 10%	Зовнішні зворотні посилання, 25%	Еквівалент сайту, 5%	Рейтинг Видимості	Місце в рейтингу Видимості	Індекс публікаційної активності, 15%	Інституційний репозиторій, 15%	Рейтинг Якості	Місце в рейтингу Якості	Індекс (Google Академія), 7%	Бібліографічні посилання, 10%	10-Індекс, 3%	Динаміка цитування на 1 ННП, 10%	Рейтинг Відкритості	Місце в рейтингу Відкритості		Динаміка загального рейтингу за місяць
1	Факультет журналістики	fj.kubg.edu.ua	9	29	28 420	9.90	1	2,40	113	1.85	8	11	102	11	4,82	0.74	12	5.2	12.5
2	Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти	fpsrso.kubg.edu.ua	1	16	44 647	3.92	3	3,79	178	2.92	4	34	946	128	42,61	5.72	2	5.5	12.0
3	Факультет педагогічної освіти	fpo.kubg.edu.ua	1	16	31 081	3.84	4	4,00	208	3.26	2	33	900	183	16,11	3.90	3	3.2	11.0
4	Факультет української філології, культури і мистецтва	fufkm.kubg.edu.ua	4	20	17 156	5.85	2	1,68	74	1.25	11	20	438	53	17,22	2.33	5	4.5	9.4
5	Факультет інформаційних технологій та математики	fitm.kubg.edu.ua	1	-7	13 178	0.52	11	2,32	86	1.59	9	31	771	162	65,48	5.94	1	1.0	8.1
6	Факультет романо-германської філології	fgrf.kubg.edu.ua	1	16	18 438	3.75	5	1,77	179	2.27	6	19	407	48	5,26	7.65	7	3.8	7.6
7	Факультет суспільно-гуманітарних наук	fshn.kubg.edu.ua	2	12	10 621	3.34	7	3,03	115	2.09	7	21	302	75	2,63	7.47	8	1.3	6.9
8	Факультет економіки та управління	feu.kubg.edu.ua	3	-4	17 345	1.42	9	5,77	127	3.18	3	23	462	72	-22,21	1.68	6	1.2	6.3
9	Факультет східних мов	fsm.kubg.edu.ua	1	16	7 525	3.68	6	2,06	35	1.04	14	11	135	12	6,29	0.87	10	1.7	5.6
10	Інститут післядипломної освіти	ipso.kubg.edu.ua	-193	-15 742	381 054	2.46	8	1,51	116	1.56	10	11	59	13	7,69	0.81	11	-21.9	4.8
11	Факультет музичного мистецтва і хореографії	fmmh.kubg.edu.ua	0	-8	10 187	0.07	15	3,13	175	2.66	5	15	313	31	8,88	1.40	9	-1.5	4.1
11	Факультет образотворчого мистецтва і дизайну	fomd.kubg.edu.ua	0	-8	14 689	0.09	14	6,35	127	3.39	7	7	68	5	6,55	0.64	13	0.2	4.1
13	Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту	fzfv.kubg.edu.ua	0	-5	18 999	0.72	13	0,93	37	0.66	15	22	403	73	19,06	2.48	4	-1.5	3.3
14	Факховий коледж «Універсум»	fku.kubg.edu.ua	0	-6	138 033	0.89	10	1,15	83	1.14	13	12	77	18	0,30	0.52	14	-2.5	2.6
15	Факультет права та міжнародних відносин	fomv.kubg.edu.ua	-1	-12	23 431	0.15	12	2,08	50	1.18	12	7	19	2	4,69	0.45	15	-0.2	1.8

Рисунок 1. Внутрішній рейтинг структурних підрозділів Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Складено авторами самостійно

Одним із ключових рейтингових показників університетів є показники наукової діяльності, якість та прозорість якої оцінюється показниками публікаційної активності викладачів, що позитивно впливає й на досягнення Цілей сталого розвитку, оскільки результати досліджень враховуються як індикатор при визначенні їх рівня. Задля здійснення системного аналізу відкритості, прозорості результативності наукової діяльності викладачів у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка розроблено та впроваджено рейтинг прозорості структурних підрозділів, заснований на показниках цитування в трьох найвагоміших наукометричних базах даних – Scopus, Web of Science, Google Scholar. Формування рейтингу сприяє підвищенню якості наукових досліджень, аналізу викладачами власного розвитку, аналізу наукового зростання викладацького персоналу університету та отриманні візуалізованої аналітики в режимі реального часу. Водночас розміщення у відкритому доступі ідентифікаторів науковця в наукометричних базах даних, результатів досліджень, контактних даних науковця сприяє поширенню знань у науковому інформаційному просторі та дозволяє розширювати можливості наукового співробітництва (Morze, Buinytska, Smirnova, 2022).

Систематичне формування впроваджених рейтингів та аналіз результатів надає змогу відстежувати прогрес ключових вебметричних показників та показників наукової діяльності університету, які враховуються в рейтингах, підвищувати прозорість та відкритість показників діяльності, виявляти сильні та слабкі сторони. Саме тому задля всебічного оцінювання діяльності університету, а також підвищення конкурентоспроможності в ЄПВО важливого значення набуває посилення ключових показників діяльності інституції, що враховуються в міжнародних рейтингах сталого розвитку. Із цією метою Європейська асоціація університетів рекомендує кожному університету розробити схему процесів і втручань, які можуть посилити його вплив, видимість, конкурентоспроможність, тобто розробити дорожню карту, політику сталого розвитку університету, що включатиме визначені досяжні цілі, спрямовані на

досягнення Цілей сталого розвитку ООН та покращення рейтингових показників закладу вищої освіти.

Оскільки позиції університету у вагомих міжнародних та українських рейтингах вказують на його конкурентоспроможність, на основі аналізу методологій міжнародних вебметричних рейтингів (Webometrics ranking of world's universities, UniRank University Ranking), міжнародного рейтингу прозорості (Transparent Ranking: Top Universities by Google Scholar Citations), міжнародних рейтингів щодо сталого розвитку (Times Higher Education Impact Rankings, QS World University Rankings: Sustainability, UI GreenMetric World University Rankings), українських рейтингів (Консолідований рейтинг закладів вищої освіти України, ТОП-200 Україна, Рейтинг університетів за показниками Scopus), виокремлено напрями діяльності, показники за якими не входять до жодного із внутрішніх рейтингів університету (Внутрішній рейтинг структурних підрозділів, рейтинг «Лідер року», рейтинг прозорості за показниками Google Академії), тому вони мають стати орієнтирами для формування дорожньої карти сталого розвитку університету (Рис. 2).

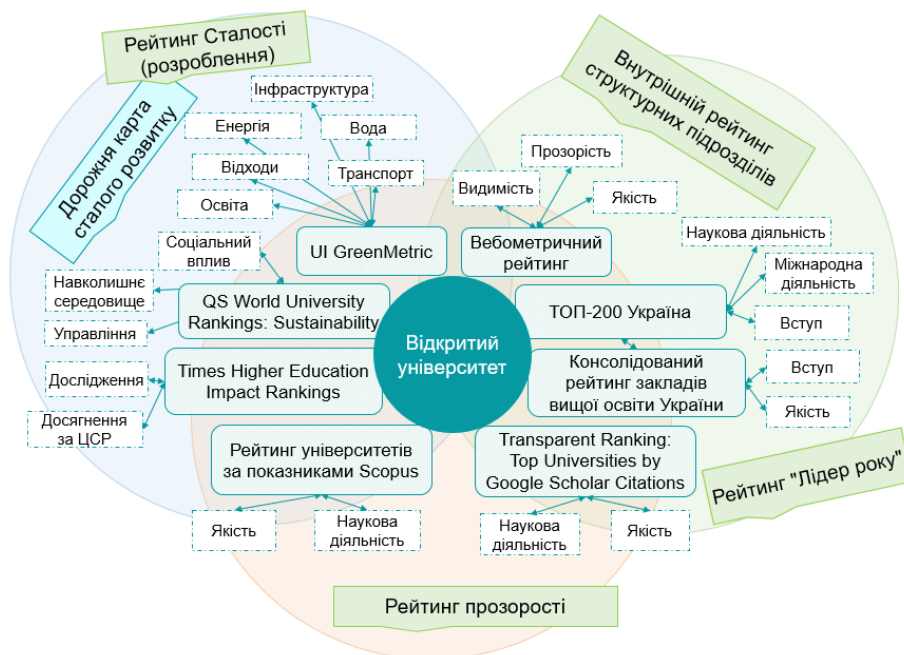

Рисунок 2. Взаємозв'язок ключових показників сталого розвитку університету
Складено авторами самостійно

Усвідомлюючи важливість сталого розвитку для забезпечення гармонійного існування людства та навколишнього середовища, університети активно інтегрують принципи сталості та досягнення Цілей сталого розвитку у свої стратегічні документи. Ця тенденція відображає зростаючу роль університетів як рушіїв позитивних змін та каталізаторів трансформації суспільства в напрямку більш стійкого та справедливого майбутнього.

У Стратегії розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 рр. (2023) стратегічним пріоритетом визначено відповідальне служіння громаді через освітню, дослідницьку та громадську діяльність на принципах сталого розвитку. У документі задекларовано інтеграцію та впровадження Цілей сталого розвитку в різні сфери діяльності на рівні всього університету, структурного підрозділу, а також на індивідуальному рівні працівників та здобувачів; участь університету в міжнародних рейтингах сталого розвитку, зокрема в Times Higher Education Impact Rankings. Із 17 Цілей сталого розвитку ООН пріоритетними для

університету задля участі у рейтингу «Times Higher Education Impact Rankings» встановлено: Ціль 4 «Якісна освіта», Ціль 11 «Сталий розвиток міст та спільнот»; Ціль 16 «Мир, справедливість і міцні інституції»; Ціль 17 «Партнерство заради сталого розвитку». Для відображення звітності на офіційному порталі Університету Грінченка розроблена сторінка «Цілі сталого розвитку» (Рис. 3), на якій представлені заходи структурних підрозділів у розрізі Цілей сталого розвитку, річні моніторингові звіти реалізації університетом заходів, які сприяють досягненню ЦСР та подані як доказові документи для участі у міжнародному рейтингу Times Higher Education Impact Rankings (Цілі сталого розвитку, 2024).

Рисунок 3. Сторінка «Цілі сталого розвитку» на офіційному порталі Університету Грінченка

Джерело: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Офіційний вебсайт.

Загалом у 2023 р. Київським столичним університетом імені Бориса Грінченка підготовлено докази для 107 з 258 індикаторів міжнародного рейтингу Times Higher Education Impact Rankings, що складає 41%, для пріоритетних цілей відсоток підготовлених доказів становив 64%, а для 26 індикаторів доказів не було отримано, що слугувало передумовою для розроблення дорожньої карти сталого розвитку університету.

Рисунок 4. Інформаційне забезпечення моніторингу Цілей сталого розвитку в ТНЕ Impact Ranking 2023

Складено авторами самостійно

Зважаючи на наявні моніторингові дані, прогрес у виконанні понад 50% усіх Цілей сталого розвитку є слабким і недостатнім; для 30% Цілей прогрес зупинився або має негативну динаміку; позитивний прогрес досягнення має лише 15% Цілей сталого розвитку (Edwards, Asadullah & Webb, 2024). За даними національного огляду прогресу України в досягненні Цілей сталого розвитку (Цілі сталого розвитку. Україна, 2020, 2021), пріоритетні Цілі, обрані університетом, відповідно до їх ранжування за інтегральною оцінкою прогресу в досягненні за відповідними індикаторами, оцінено так: визначені такими, що мають слабку позитивну динаміку досягнення – Ціль 17 «Партнерство заради сталого розвитку» і Ціль 11 «Сталий розвиток міст і громад»; позитивну динаміку – Ціль 16 «Мир, справедливість і сильні інституції», і високу ймовірність досягнення – Ціль 4 «Якісна освіта» (Рис. 5). У зв'язку з цим вбачаємо за необхідне зосередити увагу на виконанні ключових індикаторів за пріоритетними Цілями сталого розвитку, чому сприятиме розроблення Дорожньої карти сталого розвитку університету, яка міститиме комплексний план дій, спрямований на досягнення Цілей сталого розвитку та покращення рейтингових показників університету.

Рисунок 5. Ранжування за інтегральною оцінкою прогресу в досягненні Цілей сталого розвитку

Джерело: Цілі сталого розвитку. Україна, 2020. Моніторинговий звіт, 2021.

На університети покладається провідна роль у реалізації Цілей сталого розвитку. Вони мають впливати на регіональному, національному та глобальному рівнях, формуючи стратегії, політики та ініціюючи заходи для сприяння сталому розвитку в університетському середовищі та поза його межами (Дорожня карта використання науки, технологій та інновацій для досягнення Цілей сталого розвитку, 2023).

Використання потужного потенціалу університетів у формуванні майбутнього сталого суспільства покликане відігравати ключову, провідну роль у просуванні та реалізації Цілей сталого розвитку на різних рівнях. Як осередки знань, інновацій та лідерства, університети мають можливість та обов'язок здійснювати трансформаційний вплив на інституційному рівні, всередині своїх кампусів та академічних спільнот, впроваджуючи принципи сталості в освітні програми, дослідницьку діяльність, управлінські процеси та корпоративну культуру. Водночас роль університетів виходить далеко за межі університетського середовища, оскільки вони покликані бути рушійною силою позитивних змін на загальносуспільному рівні, формуючи стратегії, політики та ініціативи, що сприятимуть сталому розвитку місцевих громад, регіонів та світового співтовариства в цілому. Завдяки своєму авторитету, експертизі та співпраці з різними зацікавленими сторонами, університети можуть ініціювати та підтримувати інноваційні проєкти, партнерські програми та громадські рухи, спрямовані на подолання викликів сьогодення.

Саме тому велика увага у ЄПВО приділяється рейтингам сталого розвитку як широко визнаним інструментам для оцінювання та порівняння прогресу університетів у досягненні Цілей сталого розвитку ООН. Ключовими рейтингами, які оцінюють діяльність університету щодо реалізації сталого розвитку, є Times Higher Education Impact Rankings, QS World University Rankings: Sustainability, UI GreenMetric World University Rankings. Методологія міжнародного рейтингу Times Higher Education Impact Rankings ґрунтується на кількісних та якісних показниках, які оцінюють досягнення університетів з реалізації сімнадцяти Цілей сталого розвитку, визначених ООН, та охоплюють чотири ключові напрями діяльності університету: освітню, дослідницьку, управління, взаємодію з громадськістю. Методологія побудована на основі оцінювання досягнень університету за окремими Цілями сталого розвитку. Окрім загального рейтингу, публікуються додаткові рейтинги за окремими Цілями сталого розвитку. Університети отримують оцінку та рейтинг за свою діяльність за кожною із Цілей сталого розвитку, для яких подали відомості.

Для участі у загальному рейтингу університет має надати відомості щонайменше для чотирьох Цілей сталого розвитку, одна з яких обов'язково має бути Ціль 17 – Партнерство заради досягнення цілей. Оцінювання для кожної Цілі сталого розвитку ґрунтується на наборі тематичних показників, кожен із яких складається з окремих індикаторів. Відомості для рейтингу збираються з відкритих джерел, інституційних звітів університетів щодо сталого розвитку, а також шляхом опитувань представників університетів та здійснення незалежного аналізу. Обов'язковим показником до кожної Цілі сталого розвитку є результати наукових досліджень, опубліковані під афіліацією університету та класифіковані Elsevier як дослідження за певною Ціллю сталого розвитку (Рис. 6).

Рисунок 6. Наукові публікації під афіліацією Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, класифіковані Elsevier як дослідження за Цілями сталого розвитку

Джерело: Bogys Grinchenko Kyiv Metropolitan University. Scopus, 2024

Проведення досліджень щодо Цілей сталого розвитку має вирішальне значення для створення наукового підґрунтя для розроблення та впровадження політик і програм, які можуть сприяти досягненню цих цілей (Sorooshian, 2024). Результати Times Higher Education Impact Rankings висвітлюють найбільш ефективні практики зі сприяння сталому розвитку та поширення їх на глобальному рівні.

Ще одним рейтингом, який оцінює внесок університетів у досягнення Цілей сталого розвитку, є QS World University Rankings: Sustainability (QS World University Rankings: Sustainability 2024). Методологія рейтингу заснована на комплексі індикаторів, які охоплюють соціальний вплив, вплив на навколишнє середовище та управління університетом, і включають показники, що надають оцінку діяльності університетів за напрямками гендерної рівності, обміну та поширення знань, академічної репутації та впливу випускників, репутації серед роботодавців, здоров'язбережувальних ініціатив, освітньої діяльності і впливу наукових досліджень. Результати рейтингу QS World University Rankings: Sustainability висвітлюють лідерів з-поміж університетів, які інтегрують принципи сталості в освітній процес, наукові дослідження та управлінські процеси.

Рейтинг UI GreenMetric World University Rankings – рейтинг зеленого кампусу та екологічної стійкості, який оцінює внесок зусиль університетів з підтримки стійкості, зокрема в розвиток інновацій, впровадження навчання впродовж життя, які сприятимуть збереженню навколишнього середовища, розвитку економіки та соціальній справедливості. Методологія рейтингу заснована на 39 показниках за 6 критеріями, які включають основні відомості про політику університету з озеленення, зусилля щодо енергоефективності своїх будівель, програми поводження з відходами та вторинного перероблення сміття, програми збереження води та водопостачання, політики щодо обмеження кількості автотранспорту в кампусі, інтеграцію питань сталості в освітню діяльність та наукові дослідження задля формування нового покоління, стурбованого питаннями стійкості (Methodology, 2024).

У той же час впровадження ініціатив сталості в освітні програми, наукові дослідження та управлінські процеси здатне підвищити конкурентоспроможність університетів.

Дослідження методологій міжнародних рейтингів, за якими оцінюється діяльність університету щодо сталого розвитку, засвідчило, що провідні рейтинги ґрунтуються на комплексі спільних індикаторів економічного, соціального та екологічного напрямів сталого розвитку. Проте, незважаючи на спільні групи індикаторів, набір показників та їх вагові коефіцієнти можуть відрізнятися в різних рейтингах залежно від цілей та завдань ранжування (Рис. 7).

Рисунок 7. Ключові показники рейтингів
Складено авторами самостійно

Для складання рейтингів сталого розвитку університетів використовуються різні джерела отримання інформації. Ключовим джерелом є самі університети, які подають підтверджуючі документи та звіти щодо своїх ініціатив та досягнень у сфері сталого розвитку. Крім того, до уваги беруть результативність наукових досліджень, які класифіковані як дослідження за Цілями сталого розвитку, частка наукових досліджень відкритого доступу. Ще одним важливим джерелом інформації є опитування працівників, викладачів, здобувачів освіти, випускників та роботодавців щодо ставлення та залученості до ініціатив сталого розвитку в університетському середовищі. Під час заповнення таблиць самооцінювання важливим є подання підтверджуючих матеріалів, які розміщені у відкритому доступі, для кожного індикатора, зокрема стратегії сталого розвитку з переліком відповідних політик, програм, зобов'язань та планів дій, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку; доказів реалізації в університеті принципу навчання впродовж життя; наявності окремих навчальних дисциплін для вивчення та розуміння Цілей сталого розвитку; проведення різноманітних освітніх заходів з тематики сталого розвитку в університеті та поза його межами, у тому числі здобувачами; здійснення моніторингу досягнення Цілей сталого розвитку за кожним показником.

Під час обрахунку означених рейтингів враховуються публікація та цитованість результатів наукових досліджень, класифіковані в Scopus за Цілями сталого розвитку, причому для кожного із показників. Важливим є те, що публікації мають бути затребуваними, що підтверджується переглядами, цитованістю, співавторством з іноземними дослідниками, орієнтованими на якість та досягнення Цілей сталого розвитку. Окрім того, перевіряється надання вільного чи обмеженого доступу до публікацій за допомогою спеціалізованого інструментарію.

Аналіз методологій провідних рейтингів сталого розвитку університетів та орієнтація стратегічної діяльності університету на ключові індикатори, які в них оцінюються, є вкрай важливим завданням для закладів вищої освіти, що дозволяє

забезпечити більш високу присутність у згаданих рейтингових системах, сприяє підвищенню рейтингових показників та посиленню конкурентоспроможності в українському та міжнародному просторі вищої освіти. Вплив Цілей сталого розвитку на рейтингові позиції Київського столичного університету імені Бориса Грінченка представлено на Рис. 8.

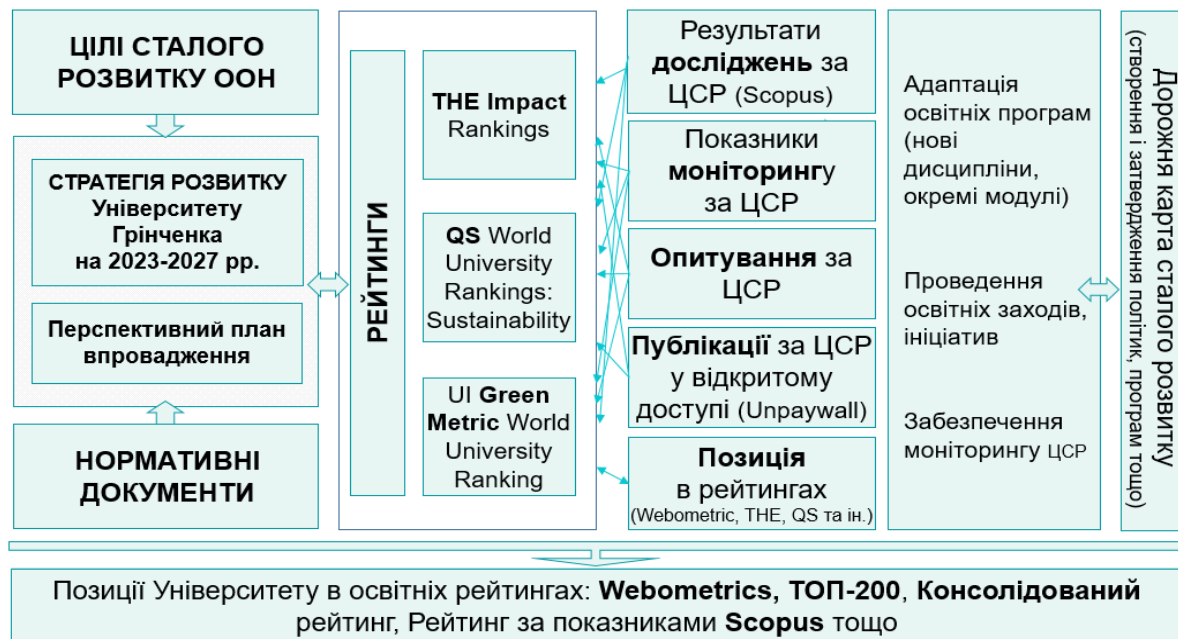

Рисунок 8. Вплив Цілей сталого розвитку на рейтингові позиції Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Джерело: складено авторами самостійно

Зважаючи на вагому роль рейтингів при оцінюванні конкурентоспроможності університетів, вважаємо важливим інструментом розроблення та послідовне впровадження Дорожньої карти (Політики) сталого розвитку, в якій консолідується ключові стратегічні орієнтири та деталізований план заходів, спрямованих на системну інтеграцію принципів сталого розвитку в освітню, наукову та адміністративну діяльність. Чітке окреслення цілей, завдань, індикаторів вимірювання прогресу в Дорожній карті (Політиці) сталого розвитку сприятиме ефективному впровадженню відповідних ініціатив та вдосконаленню університетських практик згідно з критеріями рейтингових методологій. Це також дозволить покращити рейтингові показники та підвищити конкурентоздатність закладу вищої освіти.

Реалізація означених заходів надасть можливість університету не лише долучитися до рейтингів щодо сталості, а й позитивно вплине на динаміку позицій університету у таких українських рейтингах, як ТОП-200, «Консолідований рейтинг закладів вищої освіти України», «Рейтинг університетів за показниками Scopus», «National H-index Ranking» тощо.

Орієнтири діяльності університету у контексті сталого розвитку. З урахуванням реалізації Стратегії розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 рр. (2023), Перспективного плану впровадження Стратегії розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 роки (2023) авторами розроблено Дорожню карту (Політику) сталого розвитку університету (проект), яка містить основні орієнтири, що мають бути досягнуті за основними напрямками (Рис. 2), та перелік політик, зобов'язань, які їх обгрунтовують.

Дорожня карта (Політика) враховує основні каталізатори для сталого переходу та ефективного внеску задля стійкості, а саме: міждисциплінарність, співпраця, інклюзія, які визначені Дорожньою картою (Політикою) для університетів, що рекомендована для застосування як шаблон Європейською асоціацією університетів. Дорожня карта (Політика) визначає основні принципи та зобов'язання університету щодо сприяння сталому розвитку в усіх сферах його діяльності. Мета Дорожньої карти (Політики) полягає в інтеграції принципів сталого розвитку в діяльність університету, сприянні соціальній відповідальності, зміцненні економічної стійкості університету задля служіння людині, громаді, суспільству. Принцип комплексного (цілісного) підходу полягає в прагненні університету досягати сталого розвитку в усіх його аспектах: освітньому, дослідницькому, соціальному, економічному та екологічному. Принцип постійного вдосконалення передбачає прагнення університету до постійного вдосконалення практик сталого розвитку та їх адаптації до нових викликів і можливостей. Принцип прозорості спонукає університет відкрито вести діяльність щодо сталого розвитку та регулярно звітувати про досягнуті результати.

Основними орієнтирами діяльності Університету задля сталого розвитку з урахуванням пріоритетних цілей, визначених Стратегією розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 рр., визначено (Рис. 9):

- освіта для сталого розвитку;
- дослідження та інновації;
- соціальний вплив;
- залучення громадськості;
- партнерство і співпраця;
- імідж та стала репутація;
- стійка інфраструктура.

Рисунок 9. Основні орієнтири діяльності Університету Грінченка задля сталого розвитку

Джерело: складено авторами самостійно

Визначені напрями діяльності університету задля сталого розвитку описуються сформованими досяжними цілями з чіткими, практичними завданнями, для яких, відповідно до окремого плану, призначаються відповідальні особи та терміни виконання.

Так, з урахуванням основних індикаторів міжнародних рейтингів та рекомендацій, наданих Європейською асоціацією університетів, за напрямом «Освіта для сталого розвитку» основними цілями вбачаємо:

- організацію системного моніторингу трансформації потреб суспільства, у тому числі цифрової трансформації задля уточнення переліку та змісту програмних результатів навчання кожної освітньої програми; вдосконалення практичного складника освітнього процесу зі збереженням достатнього рівня фундаментальної підготовки сучасних кваліфікованих випускників;
- розроблення та впровадження окремих дисциплін зі сталого розвитку для здобувачів усіх рівнів вищої освіти; додавання окремих модулів, що стосуються сталого розвитку, у навчальні дисципліни за окремими освітніми програмами;
- розроблення міждисциплінарних, спільних міжнародних освітніх програм, онлайн-курсів, дисциплін, проєктів зі сталого розвитку із залученням викладачів та здобувачів освіти;
- розроблення курсів підвищення кваліфікації з питань сталого розвитку та їх запровадження в університеті для працівників та громади міста; організацію і проведення в університеті та за його межами відкритих лекцій, освітніх заходів працівниками та здобувачами освіти для громади міста, учнів;
- реалізацію дослідження частки здобувачів, які першими в своєму роду здобувають вищу освіту; гендерного розподілу вступників і здобувачів освіти.

Основна мета якісної освіти полягає в тому, щоб забезпечити наступне покоління дослідників, викладачів і керівників знаннями, інструментами та мережами, які зміцнять їхню здатність працювати в різних дисциплінах і проводити міждисциплінарні дослідження. У глобальному середовищі, з акцентом на сталий розвиток і здебільшого віртуальну взаємодію, створена мережа із 20 університетів-партнерів з усього світу зі спільним баченням внеску в сталий глобальний розвиток – Global Challenges University Alliance 2030 (GCUA 2030), яка пропонує різні типи освітньої діяльності, розроблені для здобувачів різних рівнів освіти, наприклад програма наставництва, онлайн-курси та завдання щодо кліматичних заходів. Разом з тим підтримка університету щодо проведення стратегічного аналізу індивідуальних можливостей здобувачів допомогла б визначити взаємодію між такими подіями та довгостроковими моделями, як зарахування здобувачів на відповідні освітні програми, вибір форми навчання, очікуваних результатів кар'єрного зростання та соціально-економічного статусу.

Основними цілями за напрямом «Дослідження та інновації» визначено:

- спрямування наукової діяльності на досягнення Цілей сталого розвитку; стимулювання досліджень з актуальних питань сталого розвитку; організація та проведення заходів з популяризації науки і реалізації Цілей сталого розвитку для досягнення сталого майбутнього;
- сприяння міждисциплінарним науковим дослідженням; реалізація спільних наукових досліджень, проєктів у співпраці з українськими і зарубіжними освітніми, науковими установами, неурядовими інституціями, бізнесом задля досягнення Цілей сталого розвитку;
- відображення у результатах досліджень Цілей сталого розвитку, реалізації яких вони сприяють; забезпечення підтвердженого відкритого доступу до опублікованих результатів досліджень; публікація результатів наукових досліджень у виданнях, які входять до 10% найвагоміших за показником Citescore;

- організація моніторингу та оцінювання результативності наукових досліджень з використанням сучасних цифрових інструментів; застосування штучного інтелекту та машинного навчання для досліджень і аналітики; розрахунок фінансових даних про надходження, витрати у рамках реалізації досліджень.

Базуючись на міждисциплінарності та перспективі підвищення конкурентоспроможності університетів, вважаємо, що постала потреба у створенні центрів сталого розвитку задля надання незалежної експертизи та обґрунтованих рішень для викликів, окреслених політичними, економічними та соціальними пактами й угодами на різних рівнях, розв'язання екологічних і суспільних проблем відповідно до Цілей сталого розвитку, сприяння новим дослідницьким підходам, які долають поточну фрагментацію досліджень, інтегрують наукові знання з різних дисциплін, спонукають до створення наукових досліджень і проєктів спільно із вузькопрофільними дослідницькими групами, розробляють методології впливу інновацій та рекомендації їх впровадження, підтримують і об'єднують спільноти дослідників задля розвитку досліджень та поширення їх результатів.

Досить важливим є соціальний вплив. Для зазначеного напряму особливу увагу слід акцентувати на таких цілях:

- реалізація волонтерських проєктів задля досягнення Цілей сталого розвитку; підтримка студентських організацій, спрямованих на вирішення питань сталого розвитку;

- сприяння розвитку місцевої культури та мистецтва шляхом організації і проведення щорічних відкритих концертів, виступів університетських творчих колективів (хорів, театральних труп, оркестрів); реалізація проєктів для запису, збереження нематеріальної культурної спадщини (місцевий фольклор, традиції, мова та знання тощо);

- запровадження програм соціальної підтримки (харчування, житло, транспорт, юридичні послуги) для здобувачів освіти із сімей з низьким рівнем доходу, здобувачів освіти із сімей, що втратили житло через воєнні дії; запровадження програм підтримки психічного здоров'я, гендерної рівності для покращення здоров'я, відновлення, добробуту; формування культури здорового способу життя у здобувачів освіти, працівників університету, громади міста;

- забезпечення повноцінної та якісної освіти здобувачам з особливими освітніми потребами на рівних умовах, створення інклюзивного та доступного освітнього середовища.

Не менш важливу роль для діяльності університету в контексті досягнення сталого розвитку відведено напряму «Залучення громадськості», основними цілями для якого визначено:

- залучення представників громади, бізнесу до дослідницьких проєктів, що реалізуються в Університеті; студентських стартапів спільно з представниками громади; спільний розвиток соціально значущих дослідницьких та інноваційних проєктів; реалізація спільних ініціатив з випускниками;

- участь працівників та здобувачів освіти у публічних фахових дискусіях всеукраїнського та міжнародного рівня за підтримки університету; участь працівників в експертних радах, комісіях, робочих групах та інших органах, що мають вплив на освіту та політику; участь у громадських проєктах, що спрямовані на досягнення Цілей сталого розвитку;

- створення механізмів для залучення громадськості до процесу прийняття рішень в університеті; залучення додаткового фінансування від представників громади, бізнесу.

Співпраця між академічною спільнотою і громадськістю є вкрай важливою з метою інтеграції різних наукових напрямів в університеті й спрямована на визначення потреб у знаннях через проекти, засновані на синтезі та аналізі; створення науково обґрунтованої підтримки прийняття рішень; визначення та розроблення нових напрямів досліджень задля вирішення майбутніх проблем шляхом співпраці з відповідними представниками громадськості.

Однак Європейська асоціація університетів вважає, що взаємодія науковців з громадськістю та різними зацікавленими сторонами може бути неефективною без належних стимулів і винагород, які дозволяють більше, ніж випадкове надання готових рішень через спеціальну консультацію (A Green Deal roadmap for universities, 2023). Науковці здебільшого представляють власні дослідження без урахування того, як вони можуть транслюватися на рівні громадськості, бізнесу чи урядових інституцій. Відсутність специфіки навчання залученню громадськості також може перешкоджати їхній суспільній ролі, тому лише здійснюється обмін інформацією або ж управління дослідницькими та інноваційними процесами, що потребує суттєвого переосмислення.

Аналізуючи ключові показники і індикатори рейтингів за напрямом «Партнерство і співпраця», визначено основні цілі, з-поміж яких:

- партнерство та обмін досвідом з міжнародними освітніми, науковими установами; співпраця з міжнародними та українськими установами зі збору та вимірювання даних для Цілей сталого розвитку;
- співпраця з органами влади, регіональними неурядовими організаціями щодо розроблення політик для реалізації Цілей сталого розвитку, моніторингу та звітування; співпраця з неурядовими організаціями задля досягнення Цілей сталого розвитку через студентські, волонтерські, дослідницькі програми;
- організація і проведення конференцій щодо підходів та кращих практик досягнення й реалізації Цілей сталого розвитку за участю уряду, неурядових організацій, міжнародних установ; забезпечення незалежної нейтральної платформи для обговорення актуальних питань різними політичними силами та зацікавленими сторонами;
- здійснення інформаційно-просвітницької діяльності для політиків і законодавців з актуальних питань економіки, права, технологій, міграції, зміни клімату тощо.

Завдяки постійній синергетичній роботі з усіма відповідними вимірами виконання партнерських зобов'язань, співпраці, залученню громадськості можуть розвиватися «університети без стін», що є одним із пріоритетних завдань у ЄПВО й безумовно посилюватимете конкурентоспроможність університету, сприятиме його сталості.

Важливою складовою діяльності університету задля досягнення сталого розвитку є напрям «Імідж та стала репутація», основними цілями якого визначено (посилання):

- підвищення показників університету в міжнародних та українських рейтингах; забезпечення представлення університету у рейтингах зі сталого розвитку: Times Higher Education Impact Rankings; QS World University Rankings: Sustainability; UI GreenMetric World University Ranking;
- моніторинг ефективності, прогресу досягнення кожної із Цілей сталого розвитку; публікація звітів з реалізації Цілей сталого розвитку на офіційному порталі університету; акцентування на реалізації конкретної Цілі сталого розвитку при розміщенні матеріалів на офіційному порталі університету та сайтах підрозділів;
- удосконалення системи рейтингового оцінювання викладачів, здобувачів освіти, підрозділів університету; формування позитивної академічної репутації здобувачів освіти, репутації роботодавців, випускників;

- забезпечення відкритого та рівного доступу до інфраструктури та ресурсів університету; удосконалення корпоративної освітньо-інформаційної системи Університету відповідно до світових стандартів;
- оприлюднення політик, принципів, зобов'язань, планів дій університету щодо досягнення Цілей сталого розвитку.

Формування іміджу та сталої репутації університету охоплює низку стратегічних заходів, спрямованих на зміцнення позицій відкритого університету в ЄПВО. Впровадження прозорих, етичних та екологічно відповідальних практик, активна участь у глобальних ініціативах та постійний моніторинг ефективності заходів забезпечують досягнення сталого розвитку та зміцнення позицій університету.

Не менш важливим визначений напрям «Стійка інфраструктура», основними цілями якого встановлені:

- забезпечення вільного доступу до бібліотек, музеїв, виставкових просторів і зелених зон, навчальних корпусів, освітніх ресурсів, цифрового середовища тощо; збереження та популяризація у суспільстві культурної спадщини у фізичному та цифровому середовищах Університету;
- реконструкція навчальних корпусів, виконання ремонтних робіт з урахуванням екологічних стандартів; розвиток інклюзивного середовища, модернізація IT-інфраструктури та вдосконалення безпеки даних; забезпечення доступним житлом учасників освітнього процесу Університету;
- забезпечення корпусів Університету сучасними системами водовідведення та очисних споруд; модернізація мереж для сталого і надійного електропостачання на основі інноваційних технологій; збільшення частки енергії з відновлюваних джерел; поглиблення сортування сміття в Університеті та гуртожитках; забезпечення якісною питною водою здобувачів освіти і працівників Університету;
- забезпечення ефективного управління ресурсами; зменшення витрат паперу, картриджів, друкованих видань з поступовим переходом на цифрові ресурси; запровадження за необхідності практики дистанційної, віддаленої роботи для зменшення кількості поїздок на транспорті; надання пріоритету пішохідному доступу здобувачів освіти від гуртожитків до навчальних корпусів університету.

На основі аналізу індикаторів сталого розвитку здійснено підбір переліку нормативних документів, політик, програм, які мають бути розроблені й затверджені в університеті для досягнення Цілей сталого розвитку. Успішна реалізація, моніторинг та звітність з діяльності університету, спрямованої на сталий розвиток, передбачає розроблення та впровадження нормативних документів університету (політики, програми, плани, зобов'язання) щодо досягнення Цілей сталого розвитку.

Дорожня карта об'єднує всі заходи університету, які спрямовані на досягнення Цілей сталого розвитку в одному документі задля консолідації зусиль залучених сторін. Реалізація Політики передбачає розроблення та затвердження плану дій з реалізації визначених напрямів та цілей; проведення навчання з питань сталого розвитку для відповідальних осіб від структурних підрозділів та всіх членів університетської спільноти; співпрацю з партнерами для досягнення спільних цілей у сфері сталого розвитку. Відповідальність за загальне керівництво та координацію реалізації Дорожньої карти (Політики) покладається на ректора університету; за розроблення та впровадження заходів, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку – на керівників структурних підрозділів. Рішення про затвердження Дорожньої карти (Політики), внесення змін та доповнень до неї ухвалюються Вченою радою університету та вводяться в дію наказом ректора.

На момент підготовки статті Дорожня карта (Політика) сталого розвитку університету представлена для обговорення усім структурним підрозділам університету

зادля врахування пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення документу, що дозволить сформувати нормативний документ з досягнення Цілей сталого розвитку, який стане невід'ємним складником Стратегії розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 рр. та орієнтиром діяльності університету задля підвищення конкурентоспроможності. Задля оцінювання трансформаційних процесів сталості на основі досвіду та методологій у подальшому планується розроблення та запровадження внутрішнього рейтингу сталості, який дасть можливість оцінити внесок кожного структурного підрозділу.

ВИСНОВКИ

В умовах воєнного стану підвищення конкурентоспроможності університетів набуває особливої актуальності. Конкурентоспроможність університетів та їх міжнародне визнання в науково-освітньому просторі відображається в позиціях, які вони посідають у провідних освітніх рейтингах. Моніторинг та аналіз динаміки ключових індикаторів українських та міжнародних рейтингів є вкрай важливим і для забезпечення сталого розвитку університетів. Це дозволяє своєчасно виявляти проблемні зони, розробляти ефективні стратегії вдосконалення та посилювати позиції закладу вищої освіти в українському та міжнародному просторі вищої освіти. З огляду на актуальність питання сталого розвитку, вагомим значення набувають міжнародні рейтинги, спрямовані на вимірювання досягнень університетів в імплементації концепцій сталості та їх внеску в досягнення Цілей сталого розвитку, зокрема Times Higher Education Impact Rankings, QS World University Rankings: Sustainability, UI GreenMetric.

З огляду на важливість рейтингів у підвищенні конкурентоспроможності університету, важливим інструментом є розроблення та послідовне впровадження Дорожньої карти (Політики) сталого розвитку, в якій об'єднуються основні стратегічні орієнтири та детальний план заходів, спрямованих на системну інтеграцію принципів сталого розвитку в освітню, наукову та адміністративну діяльність, що сприятиме ефективному впровадженню відповідних ініціатив, вдосконаленню університетських практик та підвищенню рейтингових показників. Розроблена авторами Дорожня карта (Політика) слугує фундаментом для створення комплексних рішень та скоординованого плану дій, що інтегрує ключові напрями діяльності університету: освіту для сталого розвитку, дослідження та інновації, залучення громадськості, підвищення іміджу та формування сталої репутації, розширення соціального впливу та розбудову стійкої інфраструктури.

Перспективними напрямками подальших досліджень визначено проведення моніторингу поступу університету в ключових рейтингах сталого розвитку, аналізу методологій та ключових індикаторів, які мають найбільший вплив на рейтингові показники університету, запровадження внутрішнього рейтингу структурних підрозділів університету за показниками сталості, результати яких слугуватимуть підґрунтям для періодичного перегляду та обговорення Дорожньої карти (Політики) сталого розвитку університету.

Список використаної літератури

1. Буйницька О. Система педагогічного проєктування інформаційно-освітнього середовища для здійснення підготовки майбутніх соціальних педагогів: монографія. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. 568 с.

2. Внукова Н., Сотська Г. Трансформація освіти для досягнення цілей сталого розвитку – 2030: Нова педагогічна парадигма. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО Неперервна професійна освіта XXI століття*. 2023. № 1 (7). С. 7–21. DOI: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(7\).2023.7-21](https://doi.org/10.35387/ucj.1(7).2023.7-21)
3. Дорожня карта використання науки, технологій та інновацій для досягнення цілей сталого розвитку. *Міністерство освіти і науки України*. 2023. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2024/01/03/Dorozhnyya.karta.vykoryst.nauky.tekhnolohiy.ta.innovatsiy-03.01.2024-1.1.pdf> (дата звернення: 15.05.2024).
4. Закон України «Про вищу освіту». 2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 12.05.2024).
5. Льницький Д., Сандул М. Сталий розвиток у системі університетської освіти. *Університетська освіта*. 2017. № 4. С. 55–65. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/0c90d839-14b8-439d-9fe7-8ea7ab6fb8a2> (дата звернення: 14.05.2024).
6. Індикатори цілей сталого розвитку. Державна служба статистики України. 2024. URL: <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/> (дата звернення: 15.05.2024).
7. Кремень В., Луговий В., Саух П., Драч І., Слюсаренко О., Скиба Ю., ... & Набок, М. Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді. Київ: Педагогічна думка, 2023. 172 с. DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-IHED-2023>
8. Ляшенко О. М. Сталий розвиток закладів вищої освіти: локальні інформаційно-комунікативні аспекти. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. № 2 (58). С. 97–102. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-58-97-102>
9. Огнев'юк В. О. Цифрова трансформація вищої освіти: досвід Київського університету імені Бориса Грінченка / П. М. Куліков, М. З. Згуровський, В. І. Луговий. *Шляхи розвитку закладів вищої освіти в новій соціальній реальності: монографія*. Київ: Політехніка, 2022. С. 197–206. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44337/> (дата звернення: 16.05.2024).
10. Перспективний план впровадження Стратегії розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 роки. *Київський столичний університет імені Бориса Грінченка*. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/perspektyvnyi_plan_vprovadzhenia.pdf (дата звернення: 12.05.2024).
11. Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/686-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 14.05.2024).
12. Про затвердження примірнього переліку цільових показників, що наводяться у контракті з керівником державного закладу вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 05 березня 2021 р. № 299. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-pereliku-cilovih-pokaznikiv-sho-navodyatsya-u-kontrakti-z-kerivnikom-derzhavnogo-zakladu-vishoyi-osviti> (дата звернення: 16.05.2024).
13. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 12.05.2024).
14. Радченко О. В., Лісничий В., Гончар А. В., & Миненко О. В. Наукова освіта як ключова парадигма сталого розвитку України. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2022. № 2 (29). С. 67–75. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-2\(29\)-67-75](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-2(29)-67-75)
15. Система ООН в Україні. Перехідна рамкова структура 2022–2024. *Організація Об'єднаних Націй в Україні*. 2023. URL: <https://ukraine.un.org/uk/266221-система-оон-в-україні-перехідна-рамкова-структура> (дата звернення: 15.05.2024).
16. Стратегія розвитку Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2023–2027 рр. *Київський столичний університет імені Бориса Грінченка*. 2023. URL: <https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/ksubg-strategy.pdf> (дата звернення: 12.05.2024).
17. Україна – ООН. Рамкова програма співпраці, 2023–2027. *Національний інститут стратегічних досліджень*. 2022. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-01/prezentaciya-ukrainskoju_0.pdf (дата звернення: 10.05.2024).
18. Цілі сталого розвитку. *Київський столичний університет імені Бориса Грінченка*. 2024. URL: <https://kubg.edu.ua/resursi/tsili-staloho-rozvytku.html> (дата звернення: 16.05.2024).
19. Цілі сталого розвитку. Цілі сталого розвитку. Україна, 2020. Моніторинговий звіт ЮНЕСКО. 2021. URL: <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-10/SDGs%20Ukraine%202020%20Monitoring%20Report%20Ukr.pdf> (дата звернення: 16.05.2024).
20. Abo-Khalil A. Integrating sustainability into higher education challenges and opportunities for universities worldwide. *Heliyon*. 2024. № 10 (9). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e29946>
21. Aleksandrova O., Hroznyi I., Vinnikova N. & Chuvasova N. Control of the quality assurance system at the modern Ukrainian university. *Naukovyi Visnyk NHU*. 2019. № 2. Р. 153–161. DOI: <https://doi.org/10.29202/nvngu/2019-2/18>

22. Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University. *Scopus*. 2024. URL: <https://www.scopus.com/pages/organization/60105254#tab=sdgs> (дата звернення: 12.05.2024).
23. Buinytska O., Hrytseliak B., & Smirnova V. Rating as Assessment Tool of Quality and Competitiveness of University. *Open Educational E-environment of Modern University*. 2018. № 4. P. 16–32. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2018.1632>
24. Edwards D. B., Asadullah M. N. & Webb A. Critical perspectives at the mid-point of Sustainable Development Goal 4: Quality education for all – progress, persistent gaps, problematic paradigms, and the path to 2030. *International Journal of Educational Development*. 2024. Vol. 107. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2024.103031>
25. The European Green Deal. *European Commission*. 2024. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en (дата звернення: 12.05.2024).
26. Franco I., Saito O., Vaughter P., Whereat J., Kanie N. & Takemoto K. Higher education for sustainable development: actioning the global goals in policy, curriculum and practice. *Sustainability Science*, 2019. № 14. P. 1621–1642. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11625-018-0628-4>
27. GCUA 2030 | Externwebben 2024. URL: <https://www.slu.se/en/collaboration/international/slu-global/global-challenges-university-alliance/> (дата звернення: 13.05.2024).
28. A Green Deal roadmap for universities. *European University Association*. 2023. URL: <https://eua.eu/resources/publications/1078:a-green-deal-roadmap-for-universities.html> (дата звернення: 12.05.2024).
29. Impact Rankings 2023. *Times Higher Education*. 2023. URL: <https://www.timeshighereducation.com/impactrankings> (дата звернення: 15.05.2024).
30. Methodology. *UI GreenMetric World University Rankings*. 2024. URL: <https://greenmetric.ui.ac.id/about/methodology> (дата звернення: 12.05.2024).
31. Morze N., Buinytska O. & Smirnova V. Designing a rating system based on competencies for the analysis of the University teachers' research activities. *Proceedings of the 9th International Workshop «Cloud Technologies in Education – 2021»*. 2022. № 9. P. 139–153. DOI: <https://doi.org/10.55056/cte.109>
32. QS World University Rankings: Sustainability 2024. URL: <https://www.topuniversities.com/sustainability-rankings> (дата звернення: 10.05.2024).
33. Sorooshian S. The sustainable development goals of the United Nations: A comparative midterm research review. *Journal of Cleaner Production*. 2024. № 453. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2024.142272>
34. Transforming Higher Education in a Digital World for the Global Common Good. Policy Statement of the International Association of Universities. Paris: UNESCO, 2022. 11 p. URL: https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/whec2022_open_knowledge_product_iau_policy_statement_digital_transformation_of_he.pdf (дата звернення: 12.05.2024).
35. *Webometrics Ranking of World Universities* (2024, Травень 20). URL: <https://www.webometrics.info/> (дата звернення: 12.05.2024).
36. Xu Y., Yu H., Wan X., Zhang L. Strategies for sustainable development in university education: Breaking barriers and cultivating awareness. *Education and Information Technologies*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10639-024-12727-7>

References

- Buinytska, O. (2021). *Sistema pedagogichnogo proyektuvannya informacijno-osvitnogo seredovisha dlya zdijsnennya pidgotovki majbutnih socialnih pedagogiv: monografiya [System of pedagogical design of the information and educational environment for the training of future social pedagogues: monograph]*. Borys Grinchenko Kyiv University.
- Vnukova, N., & Sotska, H. (2023). Transformaciya osviti dlya dosyagnennya cilej stalogo rozvitku – 2030: Nova pedagogichna paradigma [Transformation of Education to Achieve Sustainable Development Goals 2030: A New Pedagogical Paradigm]. *UNESCO Chair Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century*, 1 (7), 7–21. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(7\).2023.7-21](https://doi.org/10.35387/ucj.1(7).2023.7-21)
- Dorozhnyia karta vikoristannya nauki, tehnologij ta innovacij dlya dosyagnennya cilej stalogo rozvitku [Roadmap for the use of science, technology, innovation to achieve the Sustainable Development Goals] (2023). *Ministry of Education and Science of Ukraine*. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2024/01/03/Dorozhnyia.karta.vykoryst.nauky.tekhnolohiy.ta.innovatsiy-03.01.2024-1.1.pdf>
- Zakon Ukrainy «Pro vishu osvitu» [Law of Ukraine «On Higher Education»]* (2014). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

- Ilnytsky, D., Sandul, M. (2017). Stalij rozvitok u sistemi universitetskoyi osviti [Sustainable development in the system of university education]. *University Education*, 4, 55–65. <https://ir.kneu.edu.ua/items/0c90d839-14b8-439d-9fe7-8ea7ab6fb8a2>
- Indikator tsilej stalogo rozvitku [Indicators of sustainable development goals] (2024). *State Statistics Service of Ukraine*. <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/>
- Kremen, V., Lugovyi, V., Saukh, P., Drach, I., Slyusarenko, O., Skyba, Yu., ... & Nabok, M. (2023). *Visha osvita Ukrayini v umovah voyennogo stanu ta pislyavoyennogo vidnovlennya: vikliki i vidpovidi [Higher education of Ukraine in the conditions of martial law and post-war recovery: challenges and answers]*. Pedagogichna dumka. <https://doi.org/10.37472/NAES-IHED-2023>
- Liashenko, O. (2020). Stalij rozvitok zakladiv vishoyi osviti: lokalni informacijno-komunikativni aspekti [Sustainable Development of Higher Education Institutions: Local Information and Communication aspects]. *Scientific Notes of the University «KROK»*, 2 (58), 97–102. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-58-97-102>
- Ogneviuk, V. O. (2022). Cifrova transformaciya vishoyi osviti: dosvid Kiyivskogo universitetu imeni Borisa Grinchenka [Digital transformation of higher education: the experience of Borys Grinchenko Kyiv University]. In P. M. Kulikov, M. Z. Zgurovsky, V. I. Lugovyi, *Shlyahi rozvitku zakladiv vishoyi osviti v novij socialnij realnosti: monografiya* (pp. 197–206). Politehnika. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44337/>
- Perspektivnij plan vprovadzhennya Strategiyi rozvitku Kiyivskogo stolichnogo universitetu imeni Borisa Grinchenka na 2023–2027 roki [Prospective implementation plan of Grinchenko University Development Strategy for 2023–2027]* (2023). Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University. https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/perspektyvnyi_plan_vprovadzhennia.pdf
- Pitannya zboru danih dlya monitoringu realizaciyi cilej stalogo rozvitku. Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayini vid 21.08.2019 № 686-r. [Issues of data collection for monitoring the implementation of sustainable development goals. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 21, 2019, № 686]* (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/686-2019-%D1%80#Text>
- Pro zatverdzhennya primirnogo pereliku cilovih pokaznikov, sho navodyatsya u kontrakti z kerivnikom derzhavnogo zakladu vishoyi osviti. Nakaz Ministerstva osviti i nauki Ukrayini vid 05 bereznya 2021 r. № 299 [On the approval of an exemplary list of target indicators specified in the contract with the head of the state institution of higher education. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated March 5, 2021, № 299]*. <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-primirnogo-pereliku-cilovih-pokaznikov-sho-navodyatsya-u-kontrakti-z-kerivnikom-derzhavnogo-zakladu-vishoyi-osviti>
- Pro tsili stalogo rozvitku Ukrayini na period do 2030 roku. Ukaz Prezidenta Ukrayini [On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030. Presidential Decree]*. (2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
- Radchenko, O., Lisnychy, V., Honchar, A., Mynenko, O. (2022). Naukova osvita yak klyuchova paradigma stalogo rozvitku Ukrayini [Scientific Education as a Key Paradigm of Sustainable Development of Ukraine]. *Pedagogical Innovations: Ideas, Realities, Perspectives*, 2 (29), 67–75. [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-2\(29\)-67-75](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2020-2(29)-67-75)
- Sistema OON v Ukrayini. Perehidna ramkova struktura 2022–2024 [United Nations in Ukraine. Transitional Framework 2022–2024] (2023). *United Nations in Ukraine*. <https://ukraine.un.org/uk/266221-система-оон-в-україні-перехідна-рамкова-структура>
- Strategiya rozvitku Kiyivskogo stolichnogo universitetu imeni Borisa Grinchenka na 2023–2027 rr. [Strategiya rozvitku Kiyivskogo stolichnogo universitetu imeni Borisa Grinchenka na 2023–2027 rr.]* (2023). <https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/documents/ksubg-strategy.pdf>
- Ukrayina – OON. Ramkova programa spivpraci, 2023–2027 [Ukraine – UN. Framework program of cooperation, 2023–2027] (2022). *The National Institute for Strategic Studies*. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-01/prezentaciya-ukrainskoyu_0.pdf
- Tsili stalogo rozvitku 2024 [Sustainable Development Goals 2024]. *Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University*. <https://kubg.edu.ua/resursi/tsili-staloho-rozvytku.html>
- Tsili stalogo rozvitku. Ukrayina, 2020. Monitoringovij zvit [Sustainable Development Goals. Ukraine, 2020. Monitoring Report]* (2021). UNICEF. <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-10/SDGs%20Ukraine%202020%20Monitoring%20Report%20ukr.pdf>
- Abo-Khalil, A. (2024). Integrating sustainability into higher education challenges and opportunities for universities worldwide. *Heliyon*, 10 (9) <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e29946>
- Aleksandrova, O., Hroznyi, I., Vinnikova, N. & Chuvasova, N. (2019). Control of the quality assurance system at the modern Ukrainian university. *Naukovyi Visnyk NHU*, 2, 153–161. <https://doi.org/10.29202/nvngu/2019-2/18>
- Scopus (2024). *Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University*. <https://www.scopus.com/pages/organization/60105254#tab=sdgs>

- Buinytska, O., Hrytseliak, B., & Smirnova, V. (2018). Rating as Assessment Tool of Quality and Competitiveness of University. *Open Educational E-environment of Modern University*, 4, 16–32. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2018.1632>
- Edwards, D. B., Asadullah, M. N. & Webb, A. (2024). Critical perspectives at the mid-point of Sustainable Development Goal 4: Quality education for all – progress, persistent gaps, problematic paradigms, and the path to 2030. *International Journal of Educational Development*, 107. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2024.103031>
- The European Green Deal. *European Commission* (2024). https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
- Franco, I., Saito, O., Vaughter, P., Whereat, J., Kanie, N. & Takemoto, K. (2019). Higher education for sustainable development: actioning the global goals in policy, curriculum and practice. *Sustainability Science*, 14, 1621–1642. <https://doi.org/10.1007/s11625-018-0628-4>
- GCUA 2030 | *Externwebben* (2024). <https://www.slu.se/en/collaboration/international/slu-global/global-challenges-university-alliance/>
- A Green Deal roadmap for universities (2023). *European University Association*. <https://eua.eu/resources/publications/1078:a-green-deal-roadmap-for-universities.html>
- Impact Rankings 2023. (2023). *Times Higher Education*. <https://www.timeshighereducation.com/impactrankings>
- Methodology (2024). *UI GreenMetric World University Rankings*. <https://greenmetric.ui.ac.id/about/methodology>
- Morze, N., Buinytska, O. & Smirnova, V. (2022). Designing a rating system based on competencies for the analysis of the University teachers' research activities. In *Proceedings of the 9th International Workshop «Cloud Technologies in Education – 2021»*, 9, 139–153. <http://ceur-ws.org/Vol-3085/paper24.pdf>
- QS World University Rankings: Sustainability 2024*. <https://www.topuniversities.com/sustainability-rankings>
- Sorooshian, S. (2024). The sustainable development goals of the United Nations: A comparative midterm research review. *Journal of Cleaner Production*, 453. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2024.142272>
- Transforming Higher Education in a Digital World for the Global Common Good. Policy Statement of the International Association of Universities (2022). *UNESCO*. https://www.iau-aiu.net/IMG/pdf/whec2022_open_knowledge_product_iau_policy_statement_digital_transformation_of_he.pdf
- Webometrics Ranking of World Universities* (2024). <https://www.webometrics.info/>
- Xu, Y., Yu, H., Wan, X., Zhang, L. (2024). Strategies for sustainable development in university education: Breaking barriers and cultivating awareness. *Education and Information Technologies*. <https://doi.org/10.1007/s10639-024-12727-7>

Стаття надійшла до редакції 03.06.2024
Прийнято до друку 20.06.2024

INCREASING THE COMPETITIVENESS OF AN OPEN UNIVERSITY IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Oksana Buinytska

<https://orcid.org/0000-0002-3611-2114>

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Digitization of Education Research Lab,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
13-b Levko Lukianenko Str., 04207 Kyiv, Ukraine,
o.buinytska@kubg.edu.ua

Valeriia Smirnova

<https://orcid.org/0000-0001-9965-6373>

Deputy Head of the Digitization of Education Research Lab,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
13-b Levko Lukianenko Str., 04207 Kyiv, Ukraine,
v.smirnova@kubg.edu.ua

Digital transformation and globalization processes require universities to adapt to new challenges and demands of society and integrate the principles of sustainable development into all areas of their activities. Under martial law, the issue of increasing the competitiveness of universities is particularly relevant. Each university seeks to attract the most talented students, teachers, and researchers. One of the tools for assessing the competitiveness of universities is international rankings, including those aimed at measuring the achievements of universities in the field of

sustainable development and their contribution to the implementation of the Sustainable Development Goals, which are an indicator of effective management and improvement of the quality of education for its sustainability. The key rankings that rank universities by their contribution to the Sustainable Development Goals are the Times Higher Education Impact Rankings, QS World University Rankings, and UI GreenMetric. Based on the analysis of the methodologies of these rankings, are identified the main criteria and indicators used in each of the rankings that have a significant impact on the competitiveness of the university in the context of sustainable development. The analysis made it possible to outline the guidelines for the university's activities to improve its ranking in the context of sustainable development, and the recommendations of the European Association of Universities prompted and became the basis for the development of the Roadmap (Policy) for Sustainable Development, which consolidates key strategic guidelines aimed at systematic integration of sustainable development principles in the areas of the university's activities: education for sustainable development, research and innovation, social impact, public engagement, partnership and cooperation, image and sustainable reputation, sustainable infrastructure. The Sustainable Development Roadmap (Policy) is aimed at systematically integrating sustainability principles into the educational process, research, and management processes of the university. The goals identified by the areas of activity will serve as indicators for the development of an internal sustainability rating of the university's structural units, which will improve the university's ranking in international sustainability rankings and ensure its competitiveness.

Keywords: *competitiveness, internal university rankings, international ratings for achieving the Sustainable Development Goals, Open University, Roadmap (Policy) for Sustainable Development, Sustainable Development Goals.*